

ABONAMENTE:

Po un an . . . . . 10 Leu
Pentru preoți și învățători . . . . . 8 „
Anunțuri și Reclame după învoială.

ORGAN AL TINERIMEI DOBROGENE

Apare de două ori pe lună

DIRECTOR ȘI PROPRIETAR

CONST. N. SARRY

Redacția și Administrația str. Dorobanților

Reprezentarea proporțională.

Noul consiliu comunal.

Corpul social nu este alt-ceva de cît întreținerea tuturor indivizilor ce-l compun.

Cind voim a avea o bună și adevarată reprezentare a unei colectivități oarecare, trebuie să alegem un astfel de sistem electoral în cît, după cum spune Eudor Pirmez: «Corpurile reprezentative să fie imaginea corpului reprezentat».

Si aceasta pentru ce? Pentru a satisface un principiu teoretic oarecare? Nu, ci pentru a face ca toate tendințele generale, cîte se manifestă prin deosebitele opinioane politice profesate într'un moment dat, să poată fi reprezentate în diferitele sfaturi obștești, pentru ca să conlucreze, la deciziunile ce vor fi luate de acele coruri, toate forțele ce, într'un moment dat, mișcă corpul social.

Progresul, sau mișcarea înainte a corpului social se va realiza numai atunci sub formă de decizionă sau legă, cind în acestea nu va mai predomina, ca pînă acum, direcția unei singure opinioane, ci sub o formă rezultată din conlucrarea și împăciuirea tuturor opinioanelor; — intocmai precum în mecanică, cind aplieam asupra unui corp fizic două sau trei puteri în direcții diferite, dar nu opuse și contrare, mișcarea nu se mai realizează pe direcția nici uneia din aceste puteri, ci pe diagonala paralelogramului lor, adică pe rezultanta lor.

«Presupui că Paul Lafitte că un călător vă ar istorisi că există undeva un trib, al cărui membri se reunesc, în oarecare zile, pentru a se chibzui și hotărî asupra intereselor comune. Fiecare membru din trib ia un mic răbos și face un semn albastru sau roș: acesta e modul lor de a vota «pentru» sau «contra».

«Operațiunea fiind terminată, răbosurile însemnate cu albastru sunt despărțite din cele roșii și numărate cu îngrijire, apoi sunt aruncate pe foc răbosurile însemnate cu roș, fără nici o altă ceremonie».

«Altă-dată, din potrivă, răbosurile roșii sunt numărate, iar cele albastre distruse».

De sigur, că veți striga: aceasta-i absurd! Băgați însă bine de seamă: acest trib suntem noi însăși; acest sistem, care vă pare absurd, este înșuși sistemul nostru.....

Dreptul de vot nu este alt-ceva de cît exprimarea concretă a raportului intereselor fiecaru individual cu celelalte interese sociale, precum și a exprimării fiecarer tendințe sau opinioane în raport cu celelalte tendințe, cu cari conlucrează la progresul corpului social.

Cu sistemul nostru actual, dacă unul face parte din majoritate, buletinul său este un vot; dacă e în minoritate, buletinul său nu mai este de cît o bucată de hîrtie fără nici o valoare.

Sunt circumscriptiile electorale împărțite pe jumătate între două opinii contrare; echitatea și bunul simț ar cere ca aceste două opinioane să fie aproape egal reprezentate; spiritul simplist însă nu înțelege lucrul tot așa. Azi e destul ca o parte să aibă numai cîteva voturi mai mult pentru ca cei-alții să nu mai aibă nici un reprezentant și viceversa.

Majoritățile astfel alcătuite devin solidare la rău și la bine. Se formează în ele și în fiecare din membrii lor un fel de conștiință specială, conștiință de secată, care iartă și chiar apără orice faptă rea, din minutul ce acea faptă e făcută de unul din tovarășii politici.

Nu avem pretenția că, dezvoltind teoriile de mai sus, am venit cu ceva nou. «Nimic nou sub soare! Față însă cu împrejurările curioase, în urma cărora, după toate probabilitățile, urmează a lua ființă în capul treburilor noastre comunale, un consiliu în care să fie reprezentate toate curentele care în momentele de față agită opinia publică locală, am crezut nimerit să stăruim asupra acestor considerații.

In adevăr, dacă e adevărat că, Ministerul de Interne va valida alegerea dela 25 Septembrie a.c., completind-o cu încă trei persoane, numite din partea guvernului, în conformitate cu legea organică, vom avea în consiliul viitor reprezentate, dacă nu chiar într'o măsură strict proporțională, însă aproape toate nuanțele politice din localitate, — ceea ce ar însemna o discuție cît de

întinsă, totdeauna, asupra tuturor chestiunilor și un control de aproape asupra tuturor actelor administrației comunale, lucru după urma căruia n-ar putea de cît să profite orașul nostru.

Rămîne acum să ne găsim în față unul fapt împlinit, pentru a putea intra în amănuntele acestei chestiuni.

CONST. N. SARRY

○ ○ I M P R E S I ○ ○

Se vindeau, deunăzi, în piață Carol, mai multe obiecte casnice, scoase în licitație de un creditor; între altele se găsea și o oglindă de perete.

Gura telului m-a atras într'acolo, unde mi-a fost dat să văd, cum un orb, care cărăsește pe strada Carol, s'a prezintat la mezat și supralicitând a intrat în posesia acelei oglinzi.

După ce a numărat în mîna agentului polițienesc suma de patru lei și ceva banii, scoși dintr-o pungă legată de gât, a luat oglinda la subsuoră și întinzând mîna cealaltă către un copil, care-l conducea, a pornit-o spre casă.

I-am ieșit înainte și am căutat să intru în vorbă.

— Ce duci acasă — l-intrebai.
— Iz, o oglindă; o cumpără delă licitație.
Sîi, ducind degătușul pe luciul oglinzelui, adăosă:
— Vezi, ce căstig gros are!
— Și ce vei face cu ea?
— Cum, ce să fac? Ce se face c' o oglindă? O s'o pun în părte!

Dintr'un sentiment de delicatețe, am căutat să închel vorbirea și mi-am văzut de drum mai departe; crucea de ceeace văzusem.

E un interesant caz psihologic acesta și las pe fiecare cititor să-l aprecieze în parte.

CE-SAR

Cultura Generală.

IV

Pînă acum nu am vorbit decît de instrucția clasică și acum vom trece la educația omului prin ajutorul operelor civiliizației moderne.

Cu toată preferința ce trebuie să se dea în general în educarea intelectuală a omului literelor eline și latine, cu toată admirăția ce nutrim pentru anticitate, trebuie totuși să recunoaștem că ele, literele eline și romane, sunt iusuficiente pentru timpurile de astăzi. Dacă admitem că civilizația modernă e o urmare a celor vechi și că spiritul uman, după o trecere de două mil de ani, nu a rămas în stagnare, ci a luat o direcție deosebită și s'a dezvoltat conform cu exigentele timpului; dacă recunoaștem că noi, cesta de astăzi, ori că am fi de descendență direcții al vechilor Români, nu mai cugetăm la fel cu dinșii, cu cei vechi, trebuie să admitem că e nevoie să apără să se adauge și un al doilea fel de materie instructivă într-o educare intelectuală a omului.

Dacă omul modern s'ar mărgini la studiul operelor clasice, ar rămîne unilateral și tocmai contra unilateralității ne ridicăm astăzi dela această tribună. Europa modernă a să-

virgit multe și felurile opere; a degrodită drama, tragedia, comedia cultivată în adavar pe bazele aşezate de cel vechi, dar reprezentând spiritul modern, viața socială de astăzi. Muzica mai ales trebuie să o punem în primul rind din punct de vedere moral și pe urmă intelectual. Această manifestare a sufletului omenește a jucat și Joseph Merck un rol preponderent în formarea caracterului unei generații. În muzică religioasă a găsit mijlocul de a diviniza credința, prin religioase popoarele trăiesc și deci omul poate fi la înălțimea menirei sale stăpîndu-le pe amindouă.

Poezia, romanul, filologia, adică felul de a lucra și cerceta reliquele anticității, sunt produse ale spiritului modern. Pictura și muzica potem zice că sunt de asemenea artă moderne, căci puține rămășițe ne probează că ele ar fi fost cultivate la cei vechi. Aceste două ocupării îmblinzesc și înnoibelează sufletul omului.

De asemenea pentru a fi în curent cu civilizația modernă se impune studiul unei limbi străine, franceza ori germana. Ar fi absurd și ridicol să-ți imaginozi că limba românească, fie ea ori cit de dulce și mult frumoasă, e suficientă pentru o educație superioară — și aci iau termenul în restrânsul sens al cuvintului. A te așeza la adăpostul scutului naționalismului său, mal corect, șovinismului, pentru a-ți masca acest entuziasm (termenul de «încăpăținare» ni s-a parut prea aspru), ar fi să te sinucizi sub raportul intelectual.

Nu perd acoazi ocazia pentru a releva și stigmatiza un defect al Germanilor, păgubitor ca ori și ce defect. Adoratorii Cancelarului-de-fer, mindri de situația lor economică și intelectuală de astăzi, disprețuiesc cultura și civilizația franceză, calificind-o do superficială, reacționară și mai șiu cū cum, și ca atare, socotesc studiaroa limbii franceze ca ceva absolut inutil. Cu atit mai puțin, bine înțeles, vor prețui o altă cultură afară de cea Engleză, pe care o socotesc de „o necesitate inexorabilă”. În adevar, la un congres medical din Viena, nu mi-amintesc în ce an, acel cărăi s-au distins prin cunoașterea unei singure limbi, din cele vorbite astăzi, așa fost Germanii și în contrast ulmator cu ei, Orientalii. Nu pot trece însă cu vederea faptul, că Impăratul Wilhelm nu numai că e un perfect cunoscător al limbii și literaturii franceze, dar și un adorator al ei.

Onorat auditor. Dacă Englezul concepe și Germanul documentează și certifică, Francezul investind concepția în culorile imaginării sale vii, le idealizează cu spiritul său viu, cu inimă sa nobilă *).

Inoculați-vă dela colegii voștri Francezi cu puțină prozență de spirit, cu un pic de vioclune! — zicea profesorul meu Ryter, adresindu-se studenților Germani din Școala Polytechnică din Zürich, cu ocazia unei serbări date de Societatea Suisses Romands.

Nu există popor, care, pe lîngă defecte, să nu alătă calitățile sale, virtuțile sale. Omul prudent dator e să caute să-și insușiască, să-și inoculeze — ca să zic la fel cu d. Ryter — virtuți și aptitudini, fie ele chiar de origine strină. Aceasta o scopul educației și omul care nu voiește să-și da seamă de acest lucru, să probe că nu e pătruns de rolul și menirea lui.

Însă, pentru ca virusul inoculator să aibă efectul dorit, trebuie să fie introdus într-un corp *susceptibil* — condiție sine qua non. El bine, în cazul nostru, pentru ca să faci un individ susceptibil de calitățile și aptitudinile unui popor strin, trebuie mai întâi să-și înveță limba aceluia strin și deprinzindu-se a vorbi limba lui, se obișnuiește a vorbi și cugeta ca și dinsul.

Rămîne să discutăm mai departe această chestiune în numărul următor.

* Vezi „Epoca” No. 1945, din 15 Februarie 1902.

Pentru ziua mindrii mele.

14 Octombrie.

*Dacă prinde viață
Tot amarnicul mea drag.
Toată triste mea doină —
Ai nevoilor totul. —
Pentru ziua mindril mele
Nu pot să te dar î-aș duce
Ca prin gral de pasărele
Drag de mine să o apuce...*

*Nu pot să te-ai și în stare
Blata-mi înină să-l dea
Cind tot dorul el cel mare
Stăna 'n fața-l l-ar vedea!*

*Mărgărite ori coroane
Ori ghirlande de regine.
Nu l-ar fi destul — o, Doamne! —
În iubirea ei... — său bine... —
Să ar cerca... — dar unde-l pena
Care-ar să stea să spund
Ce-ar cerca atunci, sărmăna,
În iubirea ei nebună! —*

*Car cerca să adune... noril
Ori tot cerul să-l adune
Să cu stelele și sorii
Ar cerca să incunune!... —*

*... Ci cum nu-l a să cu fire
Ca să n'negl cite le-ar cere
Să cum nici nu-l ca 'n iubire
Mal poganică avere,
Pentru ziua ta, mindrușo,
N'ștepta un dar mai mare —
Căci mal, mare dar, drăgușo,
Nici un muritor nu are... —*

*Iar în zoriile zilei tale,
Cind te-l deșteptă, senină,
Tu să ști: își ride 'n cale
A iubiril ei lumind!*

Anadolchiot, 1908.

Cruțu-Delasaliște.

CRONICA MEDICALĂ

Învingerea Cancerului.

La Congresul de chirurgie care se ține actualmente la Paris, s'a discutat și chestiunea Cancerului. Mal întiu a vorbit d-rul Tuffier despre urmările cancerului prin agentii fizici; apoi a luat cuvântul D-rul Duret, vorbind despre tratamentul cancerului prin operație și fulgurație; în urmă a vorbit celebrul Dr Doyen, care a expus cele mai recente rezultate ale metodelor sale de vaccinare anticancerioasă. Dintre toate metodele, aceea a D-rului Doyen a dat rezultatele cele mai binefăcătoare.

Metoda celebrului Doctor, intră dar în practica generală a Medicinei.

Imunisarea poate și obținută prin vaccinarea progresivă, cu toxinele și celulele moarte din «micrococcus formans».

Pentru a întrebunța vaccinul e bine să se lucreze cu prudență, și după numeroase observații. Cind însă se întrebunțează cu toate precauțiunile necesare, se obțin rezultate excelente; prezentația bolnavilor de către d-rul Doyen, arată că singura stare a acestor bolnavi confirmă rezultatele anterioare anunțate de eminentul chirurg.

D-rul Doyen expune apoi diferențele cazurilor de cancer pe care le-a tratat cu succes după metoda sa; cancerul stomacului, și sînului, sarcomul.

«Vaccinarea anti-naoplasică, a zis celebrul doctor, este astăzi „singurul tratament eficace”, a cancerului stomacului. Ea trebuie să fie întrebunțată în toate cazurile și în particular

în perioada gastropathiei, zid pre-cancerosă, atunci când leziunile nu sunt încă prea întinse.

Pentru cancerul stomat, d-rul Doyen a citat doi bolnavi, aproape muribuni și cind î-a fost adus și erau așa simțit după tratament o să ameliorare, în sit e imposibil de a presupune examenului actual, gravitatea răului anterior.

Pentru sarcomuri, vaccinarea aplicată în cazuri desperate a adus vindecarea completă. Rezultatele identice au fost obținute pentru alte forme de cancer și în special pentru acela al limbel.

Doctorul Doyen a conchis astfel: «Trebuie să adăog că observațiile mele nu sunt excludând personale; căci numeroși confrății din provincie au obținut prin aceeași metodă rezultate satisfăcătoare. El le-aș face cunoscute în societățile medicale din regiunea lor și aș ajuns să convingă și pe cei mai nelinăi crezători.

Rezultatele vaccinărel anticancerioase prin metoda mea sunt deocamdată confirmate. E indiscutabil astăzi că această metodă este singurul mijloc eficace de a lupta contra extenziunii tot-de-auna crescătoare a tumorilor maligne.

Mortalitatea prin cancer este, în argumentare constantă.

Această argumentare de la 1880 la 1900, adică într-o perioadă de 20 de ani, a atins proporția considerabilă de 20 - 30 la sută în toate țările unde au fost stabilite statisticile precise.

Cancerul căilor digestive e mai frequent (aproape 58 la sută). Vine apoi cancerul organelor genitale la femei (15 la sută) ale înimii (12 la sută) ale pielei și buzelor (5 la sută), și altor organe (4 la sută). Cancerul stomacului reprozintă el singur 45 la sută din totalitatea cazurilor.

Progresiunea mortalității prin cancer constituie o adevărată nemorocire socială: ea se explică prin neputința vechei terapiecii.

Vaccinarea contra cancerului trebuie să fie întrebunțată nu numai în cazurile confirmate, unde prea adesea leziunile sunt deja foarte avansate, dar și în toate cazurile de cancer la început și de «syndromă» pre-cancerioasă.

Trebuie să se învețe a diagnostica cancerul destul de bine pentru a-l trata folositor. Cind numerosi medici vor observa rezultatele vaccinului asupra unui număr suficient de cazuri și cu toată imparțialitatea, este probabil că metoda se va generaliza pentru a confi persoanelor sănătoase, dar în stare de oportunitate morbidă, imunitatea preventivă.

D-rul Doyen a fost ascultat în cea mai mare liniște, și a fost obiectul, după comunicarea sa, a unei adevărate ovăzuri din partea confrăților săi.

TRIBUNA LIBERĂ

Votul universal.

Cuvântul »vot« luat după înțeles științific înseamnă: voine; știință interesul general, hotărire fermă pentru realizarea celor bune și în fine, o educație mai mult sau mai puțin îngrijită a caracterului moral și a sentimentelor de patrie și de naționalitate.

Toate aceste calificații suflătești sunt neapărat trebuințioase cetățeanului, care la timpuri anumite este chemat de țară ca să-și exercite dreptul său electoral.

Dacă observăm modul cum se practică astăzi, în genere, operațiunile de alegeri pentru reprezentanții intereselor publice, de toată ordinea, prea leșne ne putem convingă că la baza acestel instituțiuni constituționale, repauzează neștiință și lipsă de sentiment a votanților de-o parte și parodiearea voturilor prin ușoară demagogie, de alta. Si odată ce lucrurile așa ajunsă la așa grad de corupție civică și la așa pervertire a celui mai sacru drept al omului social, bine înțeles că progresul național stagnează sub obroc și

societatea merge cu pași repezi către dezastrul pînă înzins de insuși imprudentele sale fapte.

Această stare vițiosă a lucurilor, observată în toate țările cu regim constituțional, trebuie să fie constatătă cu tot dinadinsul și numai în urmă să se avizeze la măsurie de îndreptare.

Două reale, bine cunoscute, se opun la bunul mers al votului pe colegii: pe de o parte este slabănoarea caracterului civic și neștiința cetățeanului în respectul interesului general iar pe de altă parte, intervin marile păcat al parveniților politici care, fără înșatrare de conștiință, fac, din sacru apostolat de reprezentanți ai națiunii, un mijloc condamnat de îmbogățire și de satisfacerea altor vanități și păcate omenești.

Și cindva dacă osmenii de bine s-ar gîndi să pună o stavilă serioasă la această cădere de moravuri publice, care periclitează viitorul unei națiuni, nu să nevoe de nimic alt decât de salvarea votului universal din ghia-rele hrăparește și veninoase ale demagogizmu.

Mal întîi, s'a constatat că este nu o crezie în știință politică, dar un mod nepractic de-a seciona corpul electoral al națiunii în colege corelativ diverselor clase sociale. Acest mijloc divizionar risipește focarul de inteligență al națiunii; spectrul radios al dreptății este umbrit de nourile patimelor omenești și, în loc de-a se înregistra în carteia destinaților țărîl o pagină de progres național, fiecare reprezentant cauță și îmbogăță carnetul personalităței sale cu notițe de ale egoizmului ori interesului material. Pe cind, dacă în locul sistemului pe colegii, națiunea ar fi chemată în totalitatea fiilor săi inteligenți și devotați cauzelor binelui obștesc, într'un singur colegiu universal, Națiunea s-ar prezenta în ziua solemnă a votului: un corp reintregit, plin de vigoare și de înțelepciune.

Atunci starea de pasivitate ce se observă astăzi în atitudinea și în moralul alegătorului, s-ar transforma într'un rol activ de voință civică și discuțione luminată, în cauza problemelor ce Națiunea Legală pune în vedere prea onoraților alegători.

Atunci oratorii improvizati de astăzi, care în discursuri de formă în fața mulțimii ignorante și inconștiente, nu vor mai fi — întrucât unicul corp electoral avind în sine spirit de viață și de adevăr, va și a scoate în relief soluțiunile problemelor interesului național; și în urmă, poporul suveran va desemna ca reprezentanți în Corpurile legiuitorare po-seci bărbați meritoși, care vor inspira încrederea tuturor și vor da speranțe că vor lucha conștiincios pentru prosperarea și binele națiunii.

Așa dar, votul universal este necesar a se introduce într-o cît mai apropiată reformă electorală în țara noastră, în speranța că națiunea română se laudă cu o mulțime de fili luminăți și devotați în slujba intereseelor generale ale poporului, așa că aceștia vor fi capabili să purtă coloana de lumină, înaintemergătoarea progresului social — în această triumfănică eșire a poporului român din starea de amorteală, la o viață activă și conștiințioasă, în toate privințele.

Pentru realizarea acestui ideal, ce nu onică de cum transcedental, nu trebuie prea multe sacrificii; trebuie însă decisiv o renunțare la o stare de lucruri dovedită stagnantă și vițiosă, și formularea unui organizm nou, care să redeștepte pe Român la viață politică, la viitorul său!

Chioara, Ialomița.

D. Pavelescu, inv.

Vorbe înțelepte.

Cit timp vei fi fericit, vei număra mulți prieteni, dar cind timpurile se vor inora, vei rămâne de sigur singur.

OVIDIU.

Singurătatea nu e de cît umara unul muritor și cel care nu e iubit, este singură pretutindină și cu toții.

GEORGE SAND.

De pe plaiul dragostei.

- VISINDE ÎN ZONI -

— și frunzele își șopoteau mozeomici miscate de săgalnicul zefir. Petalele de flori de tei îi picurau de-asupra, iar ea î-se lăsase pește pletea de-a curmezișul. Părul despletit se năzula spre sină iar pleteau î-se ridică molatice de sub cămașă străvezio și Claudiu, c' o mină cuprinzând o blind, cu alta rezima căpsorul, tot mal dornic alipind obrajii trandafirizați de-al lui. Pe-o creangă de alături duioasă le trilla privighetoarea iar aurora tot mal mult să împodobească farmul razelor roșietice de aur ale soarelui ce răsărea.

— Așa de bun' te-ai așezat, Irino și nespus de mult mă fericești în clipa asta...

— Și tu atât de cu dor mă ții, c' o lume n'ă primi-o 'n schimb să fiu altminteri.

— Iubești Irino?

— Da, iubesc... și cît de mult mă fericit un timp așa de armonios și-un chip atât de iubit...

— Ascultă-o tu, cum ne-a 'ndrăgit privighetoarea 'n cîntul ei?

— Ascult... — dar cît mă fermecăt miroșul florilor de tei... și dragul tău atâtă-mi e de nedescris și de placut, c' o viață dacă am fi așa, eșu n'ă și cum ne-a petrecut!

— Irino, cît mi-ești dragă tu zadarnic aș cărca să spui — dar nici pe lume a descrii iubirea mea, condele nu-i! Ci nu zărești coleau pe prund, pe raze roșii aurii cum astrul se înnalță blind de-asupra luncii argintii? Și luna s'a diamantat de-atâta farmă de răsărit... — o, unde s'a mai alintat un muritor mal fericit!

— Claudiu! — Dorul meu nespus și dragul nostru fără sămă, închinu-l astrul de sus... iar zorile să-i fie mamă! De auroră 'mbrătișați, udați de rouă, ninști de flori, de un sfior incătușați, în cîntec de privighetori să-i punem stăvila la dor... momentele să nemurim și, trofeiști de sfint amor, să ne servăm — sărutul prim!

— Irino! Fericirea mea, neliniștea mea toată... — ca și nici raiul n'a avea o mai cuminte fată! Pojarul susținutul meu s'a mintuit din vola ta... — Irino... nu mal știu de-s eșu! ... Apropiete-așa... așa... căci martorul ne-a menit seninul cer albastru și teiul ce ne-a podobit și răsăritul astru! Un dor ca tot al meu de mult, alină acum, vino... Vai, ce mi-a mai fost dat să ascult — Irina mea, Irino!

— E șapte clasu... și trecut. Seulă-vă!

— Eh, lasă! — Irino! Actul s'a făcut și-i fi a mea mireasă...

— Dar n'auziști?!

— Așa... domol... cuprinde-mă, verbino... Cuprinde-mă! Sărută-mă! — Omoară-mă... Irino!

— Dar scoală!

— Zvintă-mă stringind, eșu te cuprind c' o mină — Irino! Ingerul meu blind... Mireasă și stăpină!

— Ci scoală odă!

— Crăiasa mea!

— O! — Dracu 'n ea să deee... Dar scoală c' al intîrziat!

— Hal? Cum? — Ce este? Ce e?

— Pois scoală-te...

— Geamă-i deschis? La citu-i ceasu? Bine...

— Dar ce-i asta?... Dar a fost vis?!

— Claudiu!... Ce-l cu tine?

- PE SUB DUZII DIN ALEIE -

Parcul parcă e numai al lor — și tot nu-i mai începe. De braț frcind printre frâgarile încărcate de dudu, o lume de nimicuri își dălnuiesc glumind. Ea tace, el n'o lasă; tace el, nu-l lasă ea — apoi o rup pe risete.

— Și ce cred tu, de-atit se grăpălesc pe cruceuri păstrările dragă?

— Eu? Ce să cred?... Leu și 'mpărtind la pușgori, bătrâni, fragi...

— O, da. Frâgarul... te frumos și cît de coape albe fragi și pușările cum le-ai sun și cum împart din clocuri, dragă... — Oar' ce-ar mai fi să sim și noi un grănguraș și-o grăngurea?...

— El, ce să fie? Ia, sun fi! Mi-ai da din fragi și eu țăș da...

— Din gură, dudu albe dulci... și dudu țăș da 'nnapol... — Ce drăgălaș ne-ar fi șezut de-am fi fost grănguri amindoi!

— Și-ășă?

— Nică astfel nu îi-i rău; căci, ce-ar mai fi de-am rămînea ce sănsem, numai ne-am schimba spre strins de dudu și ne-am da din gură 'n gură amindoi. răscoapte dudu albe mol?

— Ce zici?

— Am zis-o.

— Dar, mal zi. Mi-s prea afară din cale dragă poveștile și aș voi...

— Pe buze să culegem fragi?

— Ce-al zis?

— El, da! și de-am greșit, doar știu că-ă place să greșesc — și nu greșlam așă pri-pit de nu știu că to iubesc...

— Te pedepsesc!

— S'adun la fragi?

— Te pedepsesc!

— Îmi sunt doar dragă...

— Și nu 'nțelegi?!

— Ascultă-mă: Pedepsă' aștept! ... — Sărută-mă...

— Iar ea s'apleacă lin spre el... — ștrengarul parcă s'ar feri! — și îl cuprinde ugurel...

L-a sărutat.

— Așa făcuști? Sint supărat! — I-a zis; apoi — Te rog să stai precum am stat... și dă-mi gurița înapoi!

Delașăște.

Privitor la școlile fröbeliene.

M-am întrebat de multe ori, dacă tot ce se face la noi, pe cale culturală, în vederea unui scop bine determinat, se face într'un chip serios sau numai de ochii lumii. Și atunci, dacă se face ceva serios și dacă în aderări am găsit, că remediu cel mai eficace pentru ridicarea poporului e cultura, și dacă interesele noastre naționale stață în strînsă legătură cu aceasta, atunci de ce tot ce se face, e o improvizare care are cera din aerul cela de mîntuială, de "lasă-mă să te las" — cum zice poporul.

In adevăr cu această impresiune rămîș, cind constați înființarea și existența școlelor noastre fröbeliene.

Sărăcia eea mai lucește în ceeace priește materialul didactic, lipsă pe totă linia de localuri proprii, de locuințe pentru conducătoare și de cheltuijă în destulătore, ce necesită bunul mers al acestor instituții, pentru ca astfel să așteptăm zadarnic rezultatele care nu mai vin și care ne dovedesc că avem aparență, dar nu fondul...

De asemenea lipsește materia unei programe bine chibzuite și o normă în ceeace priește doză cunoștințelor ce trebuie date copilului la vîrstă de 4-7 ani; și dacă n'am avea norocul unor conducătoare cu inimă și cu o preparație specială, în această direcție, singurele care cu jertfe ce intrec adesea puterile lor, săcăsă imprejurările — școlile acestea ar fi adevărate zădărnicit.

Dar odată ajunși aci, ne întrebăm: Ce s'a făcut pentru a asigura acestor conducătoare o soartă potrivită cu puterea de muncă ce ele desfășoară, cu greulășile ce le întîmpină față cu o populație scolară elero-glotă, uneori atât de elero-glotă încit te așează ameșelile?

Li s'a asigurat un salar de 76 lei și 50 bani și titlul de suplinitor, năcar că cele mai multe au dat examene de capacitate în

ramura grădinilor de copii, în urma cărora să obțin locuri; și măcar că în învățământul primar membru, care să dat examenul de capacitate, sunt numiți cu titlul provizoriu cu toate drepturile ce decurg de aci ca gradat, înaintare pe loc, etc.

La scoalele fröbeliene, după cum vedești, lucrurile se petrec de-a 'ndoasea!'

Cunoște conducețoare, care la numirea lor pe aci în 1904, cum să dat cu ochii de visul lor — ce vis util, doamne! — nici n'așteptat eu d. primar respectiv să le mai dea a doua oară. *Sabahiar hair olsun*, că și lătit-o înapoi de pe unde veniseră; — iar cele care au rămas, duc o activitate zburătoare, plină de privațiuni și de grija de ziua de azi și frica de ziua de mîine, cu regniciul dor după zără mai frumoase și mai adevătoare de senin...

Stau și mă gîndesc de multe ori, cătă energie și putere de muncă nu s-ar adăuga la mină astă de învățătoare — și — *îte să străbată un drum, pe care decepțiile se fin tan!*, dacă autoritatea școlară s-ar îngriji să dea scoalelor fröbeliene o organizație solidă, să acorde conducețoarelor care au diploma de capacitate în grădina de copii titlul provizor chiar de acum și să le dea astfel putință unui trai, care să nu mai holârască în susțelelor lor, o stare de tristețe și de umilire adincă.

Erodot.

Ochi.

Ochi... ochi, bată-i focu,
Numai ochi de n'ar fi
N'ar mai fi puștiu norocu
Și nu ne-am mai tingui...

Dar is ochiū — bată-i bată
Para focului din ei,
Că te 'ncercă cîte-odată
De nici tu nu ști ce vrei!

Si tot ochiū — ochi iară,
Bate-i-ar ispila lor —
Te descarcă de porară
Ori te 'ncercă, dacă vor!

... Bată-i ochi, și iar să-i bată...
Mai că nu mai știu ce fac!
M-am legat, din ochi, de-o fată —
Ah! o fată... Mh! — dar lac...

Că-s la mijloc, doară, ochiū —
Bate-i-ar a lor năpastă! —
Si-s drăguși — bătu-i-ar pochiū —
Insă sata e... — nevastă!

Delasășite.

CRONICA ȘTIINȚIFICĂ

Despre inflamabilitatea spontană a unor materii

Tărani și alți oameni din popor, cari, prin ocupăriile lor, sunt ținuți să umble adoseorii în timpul nopții peste cîmpuri, povestesc că au avut ocazii să vadă căind din pămînt flacări. Înalțindu-se și scoborindu-se, să apărind și dispărind de cîteva ori, la intervale foarte scurte și apoi dispărind cu totul.

Ei cred, că în locurile unde se produc astfel de flacări, sunt îngropate comori de bani și că acele flacări s-ar naște din aprinderea cocelelor monedelor metalice, — credință de nimic îndreptățită, de oare ce, coceleala sau oxidele, nu se pot aprinde, prin natura lor nu sunt inflamabile.

Dar aceasta nu impiedică ca faptul că flacării din pămînt, în condițiile arătate, să fie adevărat.

Eu insuși, cu ocazia unei preumblări pe cîmp, am văzut apărind și dispărind asemenea flacări în trei locuri; însă, din cauza convingerii, n'am avut nici cea mai mică

poftă a mă deranja pentru a găsi vre-o comoară. În copilăria mea, într-o noapte pe cînd treceam printre pădură cu mal-mulți oameni, cu toții am văzut asemenei flacări plipând de cîteva ori la marginile potecel, la vîrto 30 metri înaintea noastră, iar oamenii punind semn la locul unde s'a produs fenomenul la ziua săpăt peticul de pămînt ce se infășa cu earba pără și la o mică adîncime să găsit comoara: nîște oaze pușni pără. Unit tărani spun că în cazuri identice să găsit cărbuni.

Afirmările că și prin cîmătire se produc astfel de flacări, trebuie crezute și mai mult, cînd se ține socoteală că cadravrele în descompunere conțin și produc o mulțime de elemente *eminamente inflamabile*: fosfor, hidrogen fosforat etc. E cu puțință că aceste flacări să se producă și ziua; însă în acest caz, lumina lor se confundă cu lumina soarelui și deci, nu se pot vedea.

In mîncile de cărbuni (huîlă) s'a constatat că lampa de siguranță a lui Davy și ori ce lampă ar fi, în cel mai multe cazuri, nu poate apăra pe mineri de desastroasele explozii ale gazului numit *grison*, dovedă dezastrul dela Courrieres (Franța) și altele cari au mai avut loc înainte și după, în diferite țări și continente; din cauză că gazurile ce se produc în masele de cărbuni și se răspindesc în aer, se *aprend spontaneu*; adică, fără concursul unei flacări deosebitoare.

Dar ce este spontaneitatea în cazul nostru? O caușă? sau efectul unei cause?

Răspunsul meu e următorul:

Cînd zicem că un fenomen nare-care s'a produs în chip spontaneu, înțelegem că nici una din cauzele cunoscute nouă în materie, n'a contribuit la nașterea lui.

Se va vedea însă din cele ce urmează, că un fenomen izolat, nu se produce nici-o-dată spontaneu, în adevăratul sens al cavitului:

Materia, din întregul univers, cu toată varietatea infinită de forme sub care se prezintă, e *una singură și simplă* în substanță ei; și, toate regulile cu cari se orientează în diversele ei manifestări, numite legi fizice, mecanice și chimice, sunt numai modalități de acțiune a unei *legi unice*: *legea atracțiunilor său a gravitației universale*.

Ea se compune din particule infinit de mici, convențional, numite atomi și fie care atom e dotat de *putere atracțivă*, care raportată de la un atom la altul, trebuie numită *atracție interatomică* sau *atracție primărită*.

In virtutea acestel atracțiuni, s'a format grupuri de mai mulți atomi numite molecule, bine înțelese dotate și ele de putere atracțivă și în raport cu numărul atomilor din cari se compun și pe care o numim *atracție intermoleculară*.

Prin această lege-forță ori forță-lege, s'a creat tot ce există în nemărginirea universului: soi, stele, planete, ființe organice și tot prin ea și *numai prin ea*, se mențin și se transformă diversele echilibrii de existență în eternitatea timpului.

Toate corpurile, dela atomi și pînă la cele mai enorme corperi cerești, se atrag reciproc cu puteri cari sunt în raport cu mărimele lor și cu distanțele dintre ele și din această cauză, totul e în perpetuă activitate, în perpetuă mișcare.

Pămîntul se învîrtește în orbita lui cu o iuteală prodigioasă; moleculele aerului atmosferic și mal cu osebire atomii din cari se compune eterul interplanetar, vibrează cu o iuteală pe care nu o va putea concepe nici-o-dată imaginea omenească în reală și exactă el intensitate, din naștere, între altele, fenomenelor numite lumină și căldură.

Pentru scurtare și simplificare, găsesc că e destul să luăm din exemplele de mai sus numai cărbunele (huîlă):

In cazul de față, neavind nici o importanță originea și metamorfozele prin cari a trecut acest compus pînă la starea lui actuală, e destul să admitem, în baza celor ce am expus mai sus, că el e un aglomerat produs de

forțele atractive interatomicice și intermoleculare, în care s'așă înădăună și se mențin în echilibru aceste forțe, pe cît timp nu va interveni o cauză externă care să distrugă acest echilibru.

Să aceasta, după cum am arătat, se întâmple îndeșul de dea.

Masele de cărbuni, supuse continuu influențelor atractive și muvementuale împreună cu pămîntul, cum și la cele vibratoare, ce le numim: lumina, căldură, electricitate, etc., dezvoltă în sinul lor gazuri, cari se închid în porii și cavitatele lor și tind să se afără și a urma direcțiile atracțiunilor ce le solicita, ca și cînd ar voi să se răspindă către celelalte planete....

Minerii disloca blocurile de cărbuni; porii și cavitatele deschise împreștează gazurile în aerul ambient, unde se amestecă cu praful de cărbune devenit existent și totul intrind în curențul vibrator, se mișcă cu o iuteală neînchipuit de mare. Se aprind mai întîi gazurile, apoi parcelele cele mai mici de cărbune și apoi altele în ordinea crescîndă a mărimei și fac explosii fulgerătoare în tendință lor de a ocupa un spațiu din ce în ce mai întins; — Cu alte cuvinte, se desfășoară într-un moment acela ce s'a infășurat timp indelungat, analog unui resort strins, căruia î-să da drumul de-o-dată;

Din cele mai sus expuse reiese că nu poate exista alt mijloc pentru a se evita dezastroasele accidente ce se produc în mine, de cînd acele de a deschide drumuri pe atât de lorgi, pe cît pretinde libera expansiune a gazurilor, ca astfel să se strecoare în atmosferă, în măsură ce se degajază din blocurile de cărbune; și spre acest finit, trebuie ca întregul șantier al minel să fie descoperit pînă la suprafață solul; sau să se facă dela această suprafață găuri de scurgere pentru gazuri, cari să treacă și prin masele de cărbune, de o lărgime și desime ce experiența le va dicta.

Anadolu 1908

Ioan P. Carpinișeanu

INFORMATIUNI

In ziua de 12 c., au avut loc alegerile pentru un membru la Cameră de Comerț, în locul d-lui Em. Brancovici.

Au candidat d-nii Const. N. Sarry, directorul ziarului nostru, Nicolae Rigani, ales membru în consiliul comunăl la ultimele alegeri comunale și P. Sapira, giuvaergiu.

Au intrunit d. Const. Sarry, 112 voturi, d. Rigani 89, iar d. Sapira 10.

Biroul a proclamat pe d. Const. Sarry ales.

D. Scarlat Vârnăv, prefectul județului, obținind un congediu de o lună de zile, d. Th. Zadic, sub-prefectul plășii Mangalia, a fost însărcinat cu girarea afacerilor Prefecturei.

Rezultatul la ultimele alegeri comunale a fost următorul:

Lista G. Boteanu, N. Negulescu, M. Zamfirescu, I. Niculescu, Z. Chiriac și A. H. Zaid, a intrunit 278 voturi.

Lista I. Bănescu, N. Simionescu, T. Fortun, I. Blebea, N. Rigani și V. Andronescu, 337 voturi.

Lista din urmă a fost proclamată aleasă. Alegerile au fost contestate. Ministerul nu s'a pronunțat încă.

Consiliul județian este convocat pentru ziua de 15 crt. în seziune ordinară.

Cu ocazia alegerilor dela Cameră de Comerț, d. Irimia Blebea, directorul Băncii de Scont și președinte al Camerel de Comerț, s-a dedat la ingerințe, care au dat loc la numeroase incidente.

In ajunul alegerilor, la orele 6 de dimineață, d. Blebea s-a dus la oborul de cereale, chiar la cafeneaua mijlocitorilor, spre a îngera în favoarea d-lui N. Rigani.

O carte nouă.

I. La începutul fiecărui an școlar, învățătorii sunt exaltați zâmbic de seriozitate și reclamele librăriilor și mai ales a autorilor de cărți didactice. Si fiecare reclamă își are rațiunea!

Librariul vrea prin tentația răbatului — o, sănătatea răbat, de ce nu egli măcar de 12 ori pe an! — de a desface marfa editată de el, fie de valoare, fie bună pentru matematice; iar autorul sau mai bine zis autorul — să intereseze de a epuiza că mai carind edițiile din anii trecuți și — scoate noi ediții — noui cu numele, iar că materie la fel ediția din 1893 sau 1903 cu cea din 1908.

Bine înțeles, că adă grija și recomanda operaile lor ca cele mai bune, mai practice și în conformitate cu noua programă.

Reclamele acestea sunt întru căva necesare — căci învățătorii — din exemplarele trinase, ca probă — său posibilitatea de a cerceta și a se convinge că din manualele trinase corespund în adevăr cerințelor programelor și școlărilor.

Anul acesta printre vrăjul de reclame și manuale vechi — ediție însă nouă! — ui s'a presintat de o librărie care-care și niște aritmetici noui — pentru cursul rural — eșite anul acesta dela tipăriță.

Aritmeticele acestea ale căror autori sunt d-nii Gh. C. Ionescu, Gh. Tănărescu institutori și D. Bujila învățător înaintat, său avut soarta de a fi cercetate de mine cu deamărunțul, să cum cercetează soacrelor pe candidații de căsătorie!

Căci după cum nu-l puțin lueru pentru o soacra — și pentru fiica ei — de-a căi cum va fi viitorul ginere — și soț — tot așa e necesar pentru un învățător consimțios, de a căi cum se prezintă aritmetică — tovarăș neclintit pentru formarea judecății viitorului om și imbogățirea minții lui cu cunoștințele necesare în viață.

Voi spune căva cuvinto asupra aritmeticilor mai cus citate și fiind numai do bine, rog mai dinainte pe învățătorii cititori ai acestei foli de a nu considera zisele mele ca un compliment la adresa d-lor autori — căi ocupă azi funcții scolare administrative — ci pornite din convingerea că lucrările acestea său o valoare superioară tuturor operaile de acest soi.

Să vă explic. Tratările numerelor de clasa I-a se fac prin intuiția unor chipuri — icoane, începând astfel învățămîntul aritmeticel cu ajutorul intuiției — în conformitate fiind cu principiile stabilite de metodicianul universal. De sigur că s'ar putea face obiecția că și alți autori tot prin intuiție încep studiul aritmeticel. Dar alți autori, intuițieea și tratările le fac în mod fugitiiv, pe cind la aritmeticile d-lor Ionescu, Tănărescu și Bujila, tratările se fac cu multă stăruință și variație. Autorii pun apoi, după tratarea fiecăruia ciclu, un număr mare de exerciții și probleme ușoare și practice luate din viața de toate zilele a țăranișului.

In aritmetică pentru școlarii divizia II-a, autori încep cu exerciții foarte ușoare, probleme practice cu cuprins plăcut și interesant. Așa de pildă, un sătean cumpără zarzavaturi pentru iarnă și dă odată 6 lei și altă dată 13 lei. Ce căștig ar fi avut, dacă zarzavurile le-ar fi avut în grădina lui semănătoare? (Vezi prob. 5 din pag. 7).

Se fac apoi exerciții variate de adunare, scădere, înmulțire și împărțire după tratarea fiecărui ciclu de 10 numere.

Problema ia cele patru operații sunt foarte practice, pot spune că din toate aritmeticile editate, acestea stă în această prioritate în fruntea lor. (Vezi pag. 53, 55, 56, 57, 58, 60 etc. etc.)

Aritmetică pentru școlarii din divizia III-a are peste 300 exerciții și vești 600 probleme, al căror cuprins e potrivit priceperii copiilor și nevoilor, pe care le întâmpină săteanul în viață la sate.

Se insistă mult asupra măsurilor și supra-

fejelor, ceea ce cărți își au atât de multă. Se insistă și se fac probleme foarte multe după tratarea regulii de trei simplă, compusă, afara capitalului, dobândei etc.

Problemele de altfel, nu toate ca teme banale populare și cooperativile sătești. Se observă în genere la toate cele trei aritmetici o lipă desăvârșită a problemelor în care e vorba de circummar, rachiș, vin etc. Iată dar că autori pe lîngă o lucrare didactică au făcut și o lucrare antialcoolică, știut fiind că prin problemele în care e vorba de circummar și mai ales de căștigul circummarilor la negustorile lor, se influențează în rău prin exemplele date asupra minții și sentimentelor copiilor.

Po lîngă valoarea incontestabilă, lucrările acestea se prezintă cu o modestie care trebuie reînăscătoră: Autorii nu își pun intitulațiile prin care să se arate funcțiunile scolare administrative pe cărți le ocupă, știut fiind că tot cel-l'alți autori își trec la nemurire funcțiunile administrative ocupate odată în învățămînt!

Și e constatat că aceasta o fac cu intenții lesne de înțeles.

Probabil e că d-nii Ionescu, Tănărescu și Bujila sunt convinși că valoarea însăși a lucrărilor lor e o garanție destulă de recomandare.

Cărțile acestea său însă un cusr care mi se pare prea mare: Is scumpe; mai scumpe cu 20—30 banii ca celelalte aritmetici similare. Și cred că din pricina acestui cusr precum și faptul că anul acesta e al doilea pentru școlarii din divizia II-a și a III-a, puțini învățători le vor introduce.

Cu începerea anului viitor însă, motivul al doilea ne mai fiind plauzibil, iar cel întîi înălțăriindu-l autorii, am convingerea că aritmeticile d-lor Ionescu, Tănărescu și Bujila vor fi bine venite și recomandate în școalele sătești.

Vasile din Vaslui.

Obligativitatea învățămîntului

Cum se va aplica legea obligativității învățămîntului primar. — Rolul membrilor corpului didactic primar. — Datoriile perceptorilor.

Desigur legea obligativității învățămîntului primar este foarte veche, totuși ea încă în prezent nu a dat roadele așteptate.

Aceasta s-a întîlnită și că perceptorii săracinății să incaseze naționalele scolare și neglijat acele încreșteri, și că membrul corpului didactic, săracinății de a privela strictă aplicare a legel obligativității învățămîntului primar nu și-a făcut datoria înășa cum trebuia.

Făță de această stare de lucru, destul de îngrijitoare pentru cultura generală a populației d-lui Sp. Haret, ministru cultelor și instrucțiunii publice, a luat cel mai severă măsură: de anexăptare.

În acest scop d-sa a trimis o circulară tuturor dirigintelor de școli primare rurale cum și directorilor școalelor primare urbane, prin care îl invită de a observa că mai multă severitate aplicarea dispozițiunilor legii obligativității învățămîntului primar.

Pe de altă parte d. ministrul al instrucțiunii și învățării pe lîngă ministerul de finanțe do a lăsa cele mai severe măsuri contra perceptorilor, cărui nu și vor face datoria.

Dă asemenea și felul cum a fost modificată legea obligativității învățămîntului primar, în trecuta sesiune parlamentară, ușurează că multă sarcina organelor înărcinate cu strictă ei aplicare.

Astfel s-a stabilit că odată cu înscrisea în liste de recensămînt, a copiilor cu vîrstă de școală, să se lase părinților și avizul pentru chemarea la școală.

Po de altă parte, po că va fi posibil, în institutorii vor aviza și verbal pe părinții și

școlari copiilor, despre data începerii cursurilor, cum și să îndemna să-și trimișă copiii la școală.

Le vor vorbi despre foloselle învățătorii și le vor arăta totodată penaliștia în care se vor expune la casă cind nu-și vor da copiii la școală.

Amenziile ce se vor aplica părinților cărui nu și-a trimis copiii la școală, vor trebui să fie incasate cel mai târziu pînă la 25 ale luniei Septembrie.

Perceptorii cărui vor incasa amenziile în primele zece zile dela comunicarea listelor, vor beneficia de o remiză de 50 la sută, iar cel ce le vor incasa într-o luna și a 20-a și, vor lua o remiză de 25 la sută, iar cel ce nu vor incasa pînă la 25 Septembrie vor fi pedepsiți pentru neglijență, de către ministerul de finanțe, cu o amendă egală cu suma amenziilor neincasate.

De sigur că măsurile luate de minister vor face ca legea obligativității învățămîntului primar să se aplique cu mai multă stricteță și astfel roadele ei să fie mai vizibile.

Măsuri contra Holerei.

In vederea flagelului care ne amenință, Primăria orașului a dat următoarea ordonanță.

Toți proprietarii de imobile său saputeriști lor, vor lua măsuri pentru golirea hanalelor de la latrine și de zoli, sleindu-le pînă la fund, apoi vor spori pereții cu var și zilnic vor turna în ele var stins în proporție de 1 kgr. var la 5 de spă.

Birtașii, băcanii și toți debitantii de alimente, le vor ține acoperite pentru a nu fi atinse de muște, care sunt purtătoare a germenului boalei.

Toți locuitorii se sfătuiesc, și fierbe apa de băut și puse în vase bine inchise numai astfel se va putea întrebunită.

Curătenia, fiind unul din mijloacele de combatere a boalei, se va căuta ca toți să-și spele mîinile, nasul și gura cu apă caldă și săpun cît mai des posibil pe zi și chiar să facă băi complete pentru întreg corpul.

Consumarea rachiurilor sub orice formă se va opri cu desăvârșire, berea și vinul însă mai cu osebire, cel negru va putea fi întrebuită însă cîte puțin.

Nu se va minca nimic nefierit său, recă, mezeuri, brînzeturi, mîncările reci, fructele și chiar piină se va prăji înainte de a se consuma, fructele se vor putea consuma numai sub formă de compot sau trecute prin apă caldă la 60°, alimentele cărui nu se vor putea arde prin foc, ca brînzeturile, untul proaspăt etc. să se evite, fiind periculoase.

Înainte de a juca ori ce în gură să ne spălăm bine mîinile, să ne spălăm și ferestrele de 2 ori pe zi.

Băuturile calde, ca ceaiul, sunt cele mai bune și de preferat.

Să ne păzim și no încărea stomahul său să nu-l stricăm.

Ori ce vas pe care-l întrebuită pentru mîncare său băutură să fie trecut prin apă caldă în clopot și apoi întrebuită.

Toate gunoaiele provenite din menaj sau altele să se pună în lăzi bine inchise și strope cu lapte de var 5%, pînă vor fi ridicate de Serviciul Municipal, prin urmare trebuie să ne ferim de a arunca asemenea gunoaie prin locuri virane, curți sau locuri dosnice.

Ați fost pe la Sapira?

Ilustrate

Au ieșit de sub tipar
nolle formulare de
Certificate pentru Botezăți

și Cununați

executate cu foarte multă atenție și tipărite în
trei culori pe hârtie groasă velină.
Un carnet brosat de 100 file Lei 6.
A se adresa în **Librăria Nicolaescu.**
Constanța, la

Aritmeticile pentru clasele I, II, III și IV
precum și Divizile I, II și III,
de Gh. C. Ionescu, Gh. Tăndăru și D. P. Bujia-Dăeni.
DEPOZIT GENERAL

La Librăria Dimitrie Nicolaescu, Constanța.

Cereți registre pentru învoelile
Agricole, la Tipografia și
Librăria D. NICOLAESCU.

Scoala primară profesională practică
de fete

cu autorizația Ministerului, — sub direcția
D-nei Rosalina Popa

Strada Hepites No. 5.

Confectiuni de albituri și lingerie.

Cereți la NICOLAESCU nolle formulare de imprimante necesare
judecătorilor de ocazie.

Dum-Dum

Cel mai bun remediu pentru stîrpirea păduchilor
de lemn din mobile sau din pereții camerei. Dis-
truge culburile și desinfectează în acelaș timp.
Efectul e surprinzător. Nu conține substanțe otră-
vitoare.

Prețul flaconului Lei 1.
Singurul **Drogueria Medicinală**
Depozit: Alex. J. Heldenbusch, farmacist, Constanța.

Jurnalele de Modă care sosesc
regulat în
fiecăreia **Librăria D. Nicolaescu.**

Le Grand Chic	Frcs. 5.50
Le Chic	5.—
Wiener Chic	4.50
Le Catourière Parisienne	2.50
La Tailleuse I-ère édit.	1.75
II-ème édit.	1.50
La Chapeau Parisien Ière édit.	5.50
II-ème édit.	4.50
Saigon Tailleur I-ère édit.	7.
Modèles Pratiques	5.50
Album de Blouses Le Chic	6.—
Jupes Nouvelles	5.—
Modes d'Enfants I-ère édit.	6—
Robes de Bal	8
Grande Confection	5.—
Blouses de la Saison	2.50
Nouveautés de Fourrures	12.
Neueste Confection	4.50
Chic Parisienne	5—
Le mode Parisienne	1.5—
La Toilette Moderne	3.—
Butteriks Moden-Revue	1.25
La Mode de Paris	0.60
Moda Nucă	0.20

Clienților se face mare rabat.

La Sapira

D-na Dr. în Medicină

Bogilia Cătescu-Nicolaeșcu

DE LA UNIVERSITATEA din BUCUREȘTI

Specializată în dentistică și boale de gură, la clinicele
din Berlin. S-a stabilit în Constanța, Piața Independenței 26

CONSULTAȚII 9-12 a. m. și 4-6 p. m.

**De arendant chiar din
toamna a-
ceasta :::**

Moșia Cavargic cu o suprafață de
1300 hectare și ::::

moșia Sarighiol in întindere de 530
hectare, cu toate o-

caretele trebuințioase afiliator pe dinsele.
A se adresa d-lui Major I. Viădescu, pro-

prietarul lor, la Cavargic, comuna Cierlaci.

Specialitățile Farmacistului

Ion Berberianu

DIN CONSTANTA

Mentione onorabile Două Medalii de Aur
Paris 1901 Nizza și Roma

Cinci Medalii de Argint

Atena, București, Constanța, Craiova și Madrid.

Apa de Gură HYGEA Intrebunțarea zilnică
mirosul urât al gărilor, durerile de gât și de măsele
să dispare în cel mai scurt timp. De asemenea este
cel mai plăcut aromatic al gărilor, în-
tărind găurile și conservând dinții. **Sticla 2 Lei.**

Crema HYGEA este un preparat igienic pentru
înfrumusețarea și înfrâgezirea
pielei. Face să dispare în cel mai scurt timp: pistrii,
coșuri, pete de sarcină, fleacă, bulele etc. și face tenul alb fraged și catiflat. **Ied borcanul**

Elixir de sănătate al Sfântului Ion Botezătorul

(aprobat de Consiliul Sanitar Superior). Elixirul acesta
fiind preparat din sub tanțe vegetale tonice purgative
și amare este cel mai bun medicament ce se poate intrebița
atât în contra tuturor boalaelor de stomach
că și contra celor care au o legătură oarecare cu
regulata activitate a organelor digestive. Astăzi ame-
te la, colicele, durerile de stomach, de cap, galbinarea,
greață, încărcările de stomach, indispozițiile, melano-
colia, lipsa de poftă de mânca, trănji, rigideți, venie
etc. sunt combătute cu desăvârșire. **Lei 2,25 Sticla.**

Capsule salolate BERBERIANU — Cele

mai eficace ce se pot intrebița contra bolenorile fie
acute fie cronice, vindecând numai în cîteva zile scor-
gerile cele. **Pretul: 5 Lei cutia cu 50 de capsule.**

Depozit Drogueria BERBERIANU Constanta

Contra ramburs se expediază în toată țara.
Comenzi dela 15 lei în sus, se trimit franco.

Marcu Birnfeld

Strada Carol, No. 71, Vis-à-vis de Poșta
CONSTANTA

Mare magazin asortat cu toate arti-
colele de:

ferărie, table de fer, cimenturi,
uleluri, geamuri, țevi de fer,
robineterie pentru instalații de
apă, closete, alămărie, armurărie,
sticlărie, faianerie, sobe etcetera.

Preturi reduse.

Doctor NICOLETOPOL

special în boala

da ochi, nas, faringe și laringe, întreprindând operații după metodele cele mai moderne.

— CONSULTAȚII: dela 32-5 p. m.

Domiciliu: Str. Vasile Alecsandri, (în cîteva pasări)

Dimitrie Bălănescu

107 — Str. Carol — 107

Magazin de Ferărie

asortat cu broaște, lacătă, balamale, cuie de
stîrmă, ciment, var hidraulic, nicovale, men-
ghinile, etc.

Specialitate în articole de vopsele fine

— Uleiuri englezesti și lacuri garantate.

Doctorul G. PSARAFI

Str. Costache Negri Nr. 3.

(în cîteva strada Libertății)

Consultării în fiecare zi dela 4-6 p. m.

Telegrama din Schönkirchen: „Trimită 48

, rog, 6 bucăți Săpun de Lapte de Crin
— marca „Cal de lemn” Rambursări posibile
Contesa Rantzau Bismarck.

„Stimate Domn. Vă rog să binevoie să
trimită 6 butăți din excelentul săpun de
„Lapte de Crin“ marca „Cal de lemn“ con-
tra ramburs, cum mi-ați trimis totdeauna.

Cu stimă: Contesa L. Dobrovsky.

Maș bine de cău că documentele de mai sus
nu s-ar putea aduce un omagiu efectelor
supraioare și renumelui Săpunului de lapte de crin
marca „cal de lemn“. Astfel, ne avem în
fiecare zi acte de recunoștință care certifică în mod
clar cum că

Săpunul cu lapte de Crin marca „Cal de lemn“

este incomparabil de bun contra pistriușelor, precum
și pentru tratamentul tenului obrazului, și
aceasta o justifică consumul de milioane de să-
punuri pe an, cu toată concurența altor săpunuri.

Același lucru e și cu produsul „Bay - Rhum“
pe căruia efectul incomparabil contra mătreașelor și
a căderii părului precum și pentru tratamentul
părului și pentru a obține un păr abundeu-

Amindouă aceste produse sunt delă renumite
și în toată lumea cunoscute și apreciate Fabrice

„Bergmann & Cie“ din Tetschen, a.E.

care a fost fondată în anii 80 din secolul trei-
zece și care pe baza produselor ei ireproșabile
a căpătat un loc de iruntă printre celelalte fa-
brici de parfumerie din Austro-Ungaria.

In multe rînduri, această fabrică a căpătat
recompensa cea mai mare. La expozițiile din
Dresden, Geneva, Praga, Zürich, Tetachen, Ne-
sig și Reichenberg, medalii de aur și argint,
ceea ce aduce omagii produselor ei supăioare
în articole de cosmetice și parfumerie.

Depozit la Drogueria Medicinală: A. I. Heldenbusch

Str. Carol — sub Hotel Regal
și la Frizeria Hristu Eftimie, Strada Carol.

Expoziție

de cîteva postale ilustrate de cău
fotograf. Acestea sunt de multe de vedere, pos-
eag, etc. În depozit poate fi cumpărată
la Librăria D. Nicolaescu.

Parmacia „VICTORIA”

POMPEI G. CIUPERCESCU (Brăila)

Bucătărie expertă și Vanzări la prețuri de foști locul al Banca de Scont
CONSTANTA

Medicamente, pansamente, specialități, parfumerie, cauciucuri etc., din cele mai renumite fabrici din străinătate.

Laborator special pentru preparația pudrelor, parfumuri de dândi, Eau de Cologne, parfumuri, specialități etc., chiar după cererea clientilor.

Recomand în special distinsel mele cliente: **Peasta dentifrice „Aphrodita”** ultima creație în domeniul dentrifricelor, neconținând cretă. Cu ajutorul său a-i zgâria, disolvă piatra fără a atenua măslul, desinfecțează energetic gura, lăsând după spălare un parfum suav. Un borcan elegant 1 leu, 3 borcane 4 lei.

Apa de gură „Aphrodita”, care prin calitatele ei remarcabile, a făcut să fie preferată tuturor apelor similiare. În stare concentrată servă ca anestezie în dăunătoare de dinți. Sticla 1-25.

Cremă pentru unghii „Aphrodita” pentru înlăturarea și curățarea unghilor, dându-le o culoare nouă și naturală și un luciu strălucitor, parfumând și manu flava 1 leu.

EAU DE COLOGNE distilație quadruplu specială. 3 lei kilo.

Elixir pentru preparat în casă Eau de Cologne 1 doză pentru 1 litru 2 lei.

Cosmetici distrugătorul bătăturilor. Vindecare și gușă în cîteva zile. Doza 1 leu.

Gomery „Ciupercescu”. Remediu sigur și discret. Vindecă scurgerile cele mai rebele în cîteva zile. Doza 6 lei.

Singurul depozit al acestor preparate, pentru tută luna.

Expedie promptă în provincie, contra mandat postului, astăzi a preparațelor de mal sus cit și a orice altă medicamentă, trimișindu-se rețeta.

Serviciul special pentru distribuție la domiciliu.

Georgel Perlea

Brăila Constanta

Reprezentant general pentru județul Constanța
al Casel de Mașine Agricole

Nicolae Fehér & C-ie

Societate la Companie Furnizor Curții Regale

Depozitul instalat în STRADA MANGALIEI, în fața Grădinile Publice e asortat cu ultimele creații ale industriei de mașini agricole, se află sub conducerea D-lui ST. CIŞMEGIU.

A apărut

și se afișă de vinzare la librăriile din Constanța. Proprietatea imobiliară din Dobrogea — (Diferitele Improprietăți, vinzări, și de posesări de proprietăți) lucrare datorită d-lui Cons. N. Sarry, directorul acestui ziar. Prețul ziarului: 5 lei.

Doctor FRANGOPOL

De la FACULTATEA din PARIS

Specialeitate pentru boala de Sit, Ras, Urechi și cîte Urechi.

Consultanții de la 2—5 p.m.

No. 108 — CONSTANȚA STRADA CAROL I. — No. 108

N O U

STICLE ISOMETROP

Conservarea
Ochilor

Patentate în Europa și America

Patentate în Europa și America

Se va cere această IS.
marcă pe fiecare sticlă.

CEA MAI CLARĂ VEDERE
FĂRĂ A OȘTENI OCHII

Evitarea Fluorescenței
dăunătoare ochilor.

Experiențe făcute cu Razele Roentgen

Sticle premiate de Academile oculare din Europa și America.

Depositar general și unic pentru Dobrogea

P. SCHAPIRA, Bijoutier

Furnizorul Curței Regale.—Constanța

TIPOGRAFIA Dimitrie Nicolaescu

Piața Independenței — CONSTANȚA — Str. Carol și Traian.

Asortată cu caractere moderne și cu mașini noi, este în măsură a executa tot felul de lucrări atingătoare de această artă, în diferite forme și culori, cu cea mai mare acurateță, esactitate și promptitudine.

Legătorie de Cărți și Rame p. Tablouri

Esecută cele mai elegante și plăcute lucrări.

Unicul magazin de LIBRĂRIE și PAPETARIE

Depozit de registre și imprimate pentru autorități.

Tipografia Dimitrie Nicolaescu, Constanța